

Rubbergranulaat in kunstgras, vaste bodem of drijfzand?

Zorgplicht lijkt geen bezwaar te zijn voor toepassing SBR-materiaal

Al lange tijd woedt binnen de kunstgrasbranche een stevige discussie over het toepassen van kunstgras met rubbergranulaat van gerecyclede autobanden (SBR). Oorzaak daarvan is de onduidelijkheid over de mogelijke milieurisico's door de uitloging van zink. Teveel zink zou gevaarlijk zijn voor micro-organismen in het oppervlaktewater.

Auteur mr. ing. Luurt Wildeboer

Met het rapport Intron III van dit voorjaar leek de gewenste duidelijkheid te zijn gegeven: rubbergranulaat is niet schadelijk voor mens en milieu. De verduidelijking op de website van SenterNovem door het ministerie van VROM van de voorwaarden voor het gebruik van SBR heeft de discussie weer doen oplaaien. In de branche bestaat nog onzekerheid over de toegepaste onderlaag. Bovendien zou de zorgplicht het gebruik van SBR in de weg staan. Zolang er geen zekerheid bestaat over de milieurisico's van SBR, zou dit product niet mogen worden toegepast. De zorgplicht biedt voor die conclusie niet direct een grond.

Met de toepassing van de onderlaag waarin het uitgeloopte zink wordt geabsorbeerd kan niet zonder meer worden gesteld dat daarmee de zorgplicht is overtreden, laat staan dat SBR niet meer zou mogen worden toegepast

In de afgelopen jaren is er uitgebreid onderzoek verricht naar de milieu- en gezondheidsrisico's van het toepassen van SBR in kunstgrasvelden. Dit onderzoek is met het Intron III-rapport begin 2008 voorlopig afgerond. Uit de resultaten van dat onderzoek is gebleken dat er geen sprake is van milieu- en gezondheidsrisico's. Er is weliswaar sprake van de uitloging van zink, maar wanneer gebruik wordt gemaakt van een onderlaag van zand en lava waarin het kan worden geabsorbeerd, is er geen gevaar voor het milieu. Het gaat daarbij slechts om geringe concentraties die worden opgevangen in de daarvoor speciaal onder het kunstgras aangebrachte onderlaag. Zo kan worden voorkomen dat binnen de levensduur van een kunstgrasveld zink in het milieu terecht komt. De onderzoeksresultaten van Intron worden volgens de website van SenterNovem onderschreven

door het ministerie van VROM en het RIVM, een gerenommeerd onderzoeksinstituut van de overheid.

Het gebruik van kunstgras met SBR moet nu niet op voorhand worden gestaakt

Op dit moment treden er geen onaanvaardbare milieurisico's op bij het toepassen van SBR tijdens de levensduur van een kunstgrasveld, zo blijkt uit het Intron III-rapport. Daarna zal moeten worden beoordeeld of de onderlaag moet worden vervangen vanwege het gevaar van uitloging naar de bodem. Dit is geen voorwaarde volgens VROM. Aanwijzingen daarvoor ontbreken naar de stand van de wetenschap immers op dit moment. Sterker nog, volgens het Intron III-rapport zou het zelfs meer dan 60 jaar kunnen duren alvorens de concentratie zink in de onderlaag te hoog zou worden om deze te kunnen blijven gebruiken. De omstandigheid dat aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd en er kritiek bestaat op het uitgevoerde onderzoek betekent niet dat het toepassen van SBR in afwachting daarvan niet zou mogen plaatsvinden. Daarvoor wordt wel gepleit. Er zou immers het risico bestaan dat later mogelijk milieu- en gezondheidsschade wordt geconstateerd. Het is echter onmogelijk om te verlangen dat onomstotelijk komt vast te staan dat er geen schadelijke gevolgen zullen ontstaan als gevolg van het gebruik van een product. Garanties kunnen in dat opzicht niet worden gegeven. Voor het toepassen van het zogeheten voorzorgbeginsel dienen er tenminste objectieve wetenschappelijke aanwijzingen te bestaan dat er een dreigend gevaar bestaat voor het ontstaan van schadelijke gevolgen voor het milieu. Daarvoor zijn op grond van de huidige onderzoeken geen dan wel onvoldoende concrete aanknopingspunten. Wel is er steeds meer aandacht voor voorzorg. Zo ook in dit geval door het toepassen van een onderlaag die uitloging naar het milieu voorkomt.

Zorgplicht

De zorgplicht op grond van de Wet bodem- bescherming houdt in dat een betrokkene alle

maatregelen moet nemen om verontreiniging van de bodem te voorkomen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd. Bij de beoordeling van de vraag of het gaat om handelingen die de bodem kunnen verontreinigen speelt tevens de stand van de wetenschap en de mogelijkheid van het treffen van beschermingsmaatregelen een rol. Toepassing van de onderlaag waarin het uitgeloopte zink wordt geabsorbeerd is een preventieve maatregel die juist wordt toegepast om bodemverontreiniging te voorkomen. Ook het monitoren van de onderlaag na afloop van de levensduur van een kunstgrasveld kan als zo'n maatregel worden gezien. Onder die omstandigheden kan niet zonder meer worden gesteld dat daarmee de zorgplicht is overtreden. Laat staan dat op grond daarvan kunstgras met SBR niet meer zou mogen worden toegepast. De overheid houdt hier toezicht op.

De kunstgrasbranche zal hoe dan ook aandacht moeten blijven schenken aan de milieurisico's, maar dit betekent niet op voorhand dat het gebruik van kunstgras met SBR nu moet worden gestaakt. Niettemin blijft de mogelijkheid dat alsnog op enig moment zou kunnen blijken dat er toch milieurisico's kleven aan het gebruik van SBR, een stimulans voor verdere innovatie van kunstgras met SBR en voor verdere verbetering van de werking van de onderlaag om mogelijke milieurisico's zoveel mogelijk te voorkomen. Op die manier kan een duurzame toepassing van gerecyclede rubbergranulaat plaatsvinden.

De auteur mr. ing. L.J. Wildeboer (luurt.wildeboer@cms-dsb.com) is advocaat bij Derks Star Busmann te Utrecht